

ZempPari-toiminta – vertaistukea nuorille

toimintamallin kuvaus

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Varsinais-Suomen piiri

Johdanto

ZempPari-toiminta on Someron Kiiruun koulun ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton Varsinais-Suomen piirin yhteistyössä kehittämä toimintamuoto. ZempPari-toiminta käynnistettiin vuonna 2016 vastaamaan yläkoulun oppilaiden tarpeeseen saada apua läksyjen tekoon, sekä yleisesti tukea koulunkäyntiin ja mielekkääseen tekemiseen vapaa-ajalla. Toiminta pohjautuu MLL:n Kaveritoiminnan malliin ja ydinajatuksena on, että ZempPari-koulutuksen saanut lukiolainen ohjaa ja neuvoo koulukuraattorin ohjaamana hänelle osoitettua yläkoulun oppilasta ja toimii tälle tukijana.

MLL:n Varsinais-Suomen piirin vastuulla on toiminnan koulutus ja ohjaus, koulukuraattorin ja erityisnuorisotyöntekijän kanssa tehtävä yhteistyö korostuu käytännön tasolla. Somerolla ZempPari-toiminnan ensimmäiseen koulutukseen osallistuneet nuoret saivat itse keksiä nimen toiminnalle. Nuoret myös osallistuivat toiminnan sisällön kehittämiseen.

Somerolla ZempPari-toimintaan saatiin mukaan myös sponsoreita, muun muassa Someron Rotaryt ja paikallinen K-kauppa Härkätie, minkä avulla toimintaan osallistuville saatiin esimerkiksi hankittua välipaloja, leffalippuja ja keilaustoimintaa. Palaute toiminnasta on ollut kautta linjan hyvää, ja toiminnasta on tehty lisäksi myös opinnäytetyö.

ZempPari-toiminnan kuvaus

Zemppari-toiminta on uudenlainen tapa tukea yläkoululaisten opiskelua. Toiminnan pohjana on Mannerheimin Lastensuojeluliiton Varsinais-Suomen piirin kehittämä Kaveritoiminta. Toiminta tarjoaa koulunkäynnin tukea, ehkäisee ongelmien kasaantumista ja tarjoaa tukea sosiaalisen verkoston luomisessa.

ZempPari-toimintaa toteuttavat pari, jonka muodostavat tukijana toimiva lukiolainen ja omaan opiskeluunsa tukea tarvitseva yläkoululainen nuori. Pari sitoutuu tapaamaan kymmenen kertaa. Yhden oppitunnin mittaisia yhteisiä tapaamisia on 1–2 kertaa viikossa, joiden aikana lukiolainen auttaa yläkoululaista läksyjen tekemisessä ja kokeisiin valmistautumisessa. Tapaamisissa on aina paikalla kunnan työntekijä, esimerkiksi nuorisotyöntekijä, joka toimii taustatukena ja lukiolaisten työnohjaajana. Yhdessä oppimisen lisäksi ZempParit voivat käydä muutaman kerran harrastamassa kimpassa.

Toiminnan hyödyt

ZempPari-toiminta on lähtenyt hyvin käyntiin ja siihen osallistuneet nuoret ovat olleet tyytyväisiä. Nuoret ovat kokeneet tärkeäksi, että he ovat saaneet tutustua uusiin ihmisiin ja harjoitella sosiaalisia taitojaan. Lukiolaiset zempparit ovat kokeneet tärkeäksi, että he ovat saaneet opettaa ja sen, että yläkoululaisten koulumenestys on parantunut.

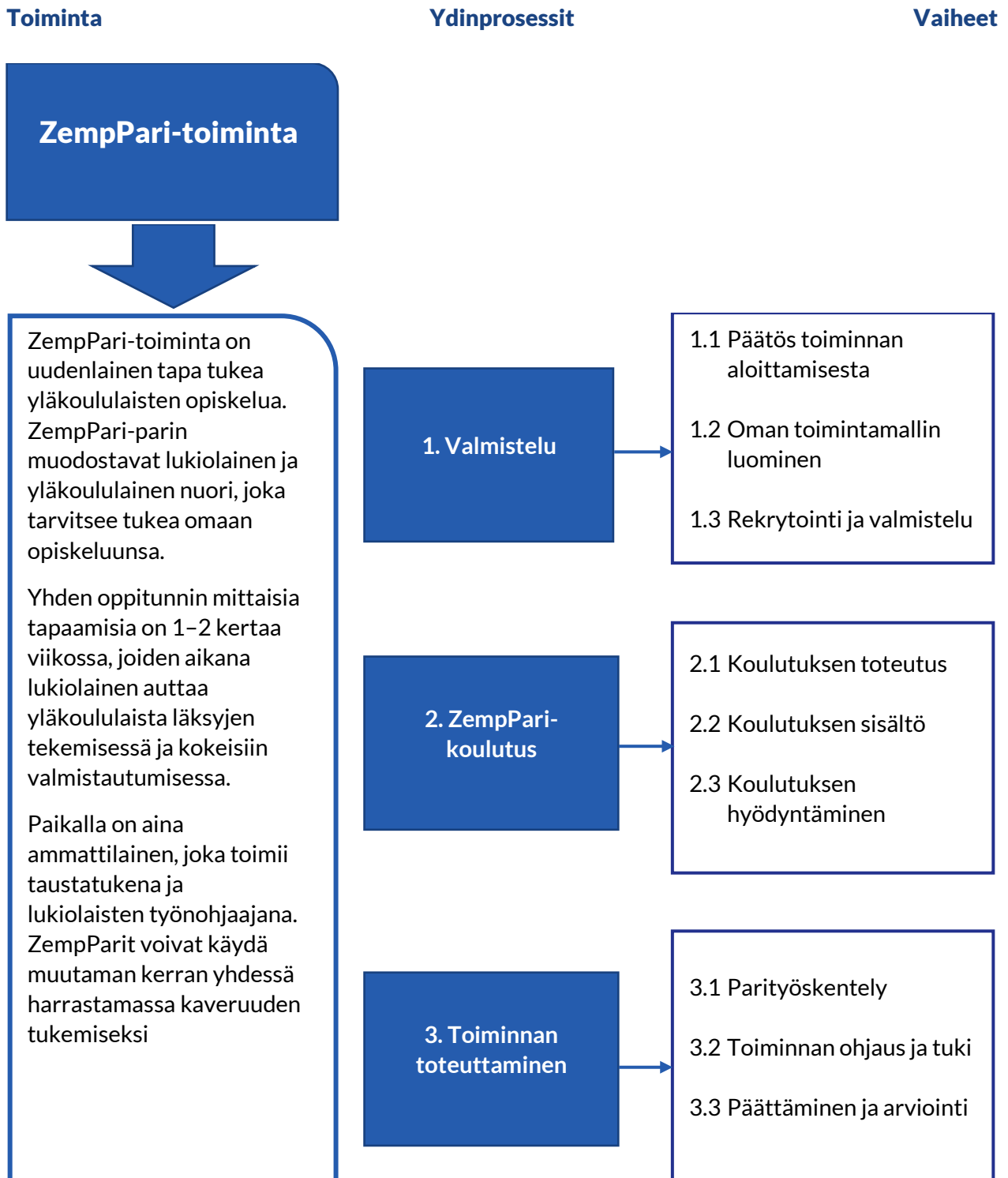
ZempPari-koulutuksen käyneet lukiolaiset ovat luotettavia vertaisikäisiä opiskelijoita, jotka auttavat koulutehtävissä ja kokeisiin valmistautumisessa. Zemppari auttaa ja rohkaisee yläkoululaista sosiaalisten taitojen kehittämisessä. Yläkoululainen voi myös keskustella zempparin kanssa mieltä askarruttavista asioista. Toimintaan osallistuvat lukiolaiset sitoutuvat 20 tunnin mittaiseen koulutukseen ja kymmeneen yhteiseen tapaamiseen tuettavat kanssa. He ovat oikeutettuja myös säännölliseen toiminnan ohjaukseen.

Lukiolaiset zempparit voivat hyödyntää suoritetun koulutuksen ja tehdyn vapaaehtoistyön lukio-opinnoissaan. Toimintaan osallistuminen tuo hyvää kokemusta nuorten auttamisesta ja sosiaalisten taitojen vahvistamisesta. Lisäksi he saavat koko Suomessa kelpaavan MLL:n Kaveritoiminnan tukihenkilötodistuksen. Täysi-ikäisekseen tultuaan heillä on sen myötä mahdollisuus työskennellä kaveritukihenkilönä esimerkiksi varhaisen tuen asiakkaille. Tukihenkilöinä heitä sitoo salassapitovelvollisuus ja heillä on myös ilmoitusvelvollisuus.

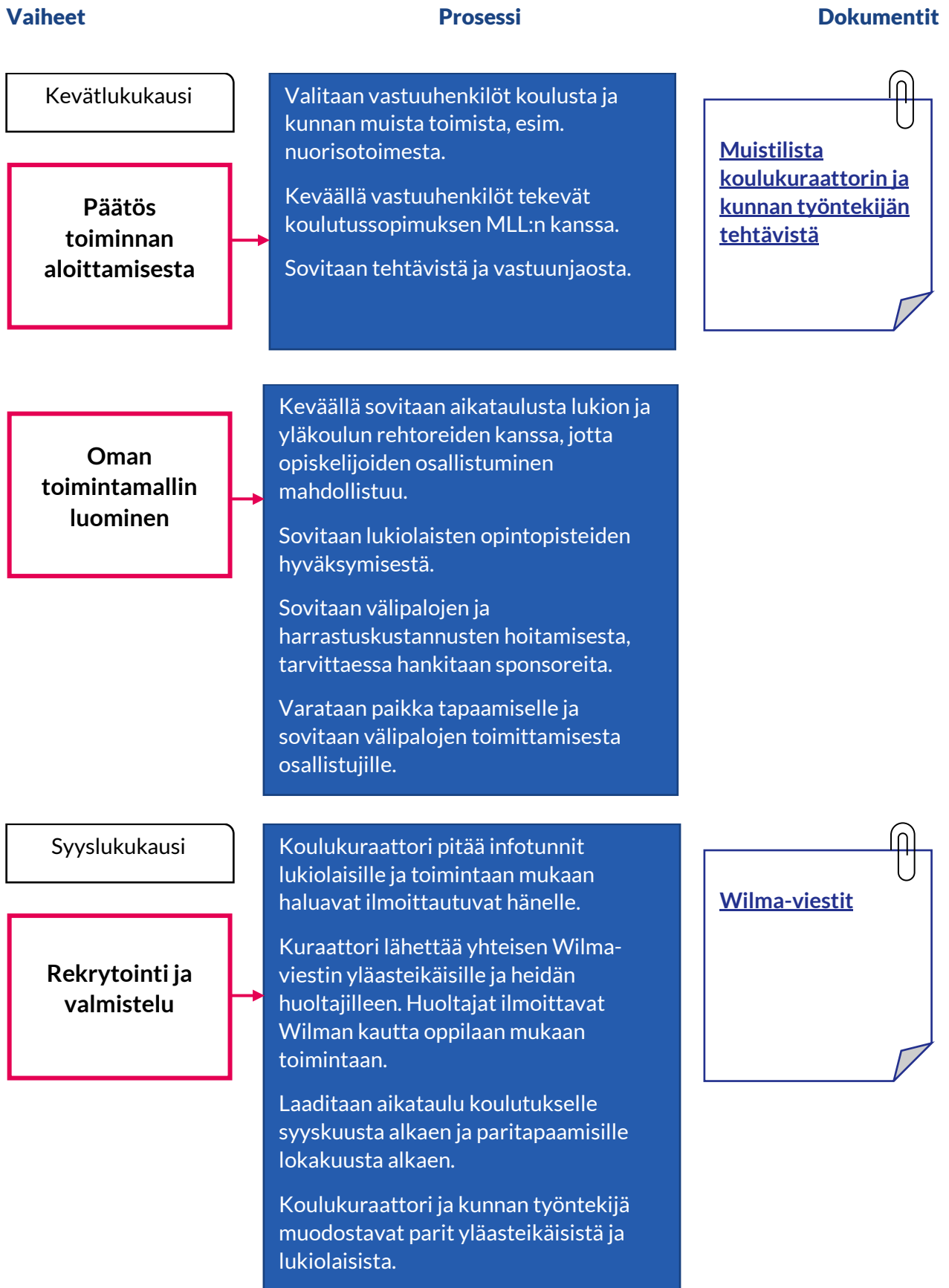
Yläkoululainen saa oman zempparin kautta apua opiskeluunsa ja mielekästä tekemistä arkeensa. Yläkoululaiselta edellytetään koulumotivaatiota, halua parantaa omia oppimistuloksia sekä koulutehtävien mukaan ottamista ZempPari-toiminnan tapaamisiin. Parityöskentelyssä toteutuu ideaalimalli oppia, koska siinä on kyse yksityisopetuksesta. Parityöskentely oman ikäisen kanssa voi myös ratkaista mahdollista auktoriteettiongelmia. Matala kynnys osallistumiseen on tärkeää. Parhaimmillaan toimintaan osallistuminen voi johtaa pitkäaikaiseen kaverisuhteeseen.

ZempPari-toiminnan prosessikartta

ZempPari-toiminnan ydinprosessit ovat valmistelu, koulutus ja toiminnan toteuttaminen. Ydinprosessit ja niiden vaiheet on kuvattu tukihenkilötoiminnan prosessikartassa, jotta tämän hyväksi koetun mallin käyttöönotto olisi mahdollisimman sujuvaa.

1. Toiminnan valmistelu

2. ZempPari-koulutus

Vaiheet

Prosessi

Dokumentit

Syyskuu

Koulutuksen toteutus ja menetelmät

Koulutuksen laajuus on 20 h, yhteensä kymmenen kahden tunnin koulutuskertaa.

Päivästä vastuu koulutuksesta on MLL:n kouluttajalla ja vierailevina kouluttajina erityisopettaja ja nuorisotyöntekijä.

Koulutuksessa sovelletaan toiminnallisia ja osallistavia opetusmenetelmiä.

Sopimus koulutuksen järjestämisestä

Koulutuksen sisältö

1. Ryhmytyminen, minäkuva
2. MLL:n esittely, etiikka, vapaaehtoisuus
3. Toiminnan esittely
4. Toiminta käytännössä / kunnan työntekijä

Paritapaamiset käynnistyvät

5. Lapsuus ja nuoruus
6. Vuorovaikutus
7. Tunne- ja kaveritaidot
8. Erilaiset oppimistavat / erityisopettaja
9. Lastensuojelu, salassapito, huolen puheeksi ottaminen
10. Toiminnanohjaus, kokemusten vaihto ja koulutuksen päättäminen ja arviointi

Koulutuksen palautelomake

Joulukuu

Koulutuksen hyödyntäminen

Lukiolaiset voivat hyödyntää suorittamansa koulutuksen ja tekemänsä vapaaehtoistyön lukio-opinnoissaan

Kurssitodistuksella he voivat myöhemmin toimia MLL:n Kaveritoiminnan tukihenkilönä.

Todistus

3. Toiminnan toteutus

Vaiheet	Prosessi	Dokumentit
Lokakuu	<p>Ensimmäisellä tapaamiskerralla kaikki osallistujat ovat yhdessä, tavoitteena on ryhmäytyminen ja tutustuminen.</p> <p>Parit ilmoitetaan osallistujille ensimmäisellä kerralla ja he sopivat yhdessä tapaamisajat.</p> <p>Tapaamisia on 1-2 kertaa viikossa, esteestä on ilmoitettavat edellisenä päivänä kunnan työntekijälle.</p> <p>Yläkoululainen ottaa tapaamiseen mukaansa oppikirjat ja mahdolliset koulutehtävä.</p> <p>Pari osallistuu harrastustoimintaan yhdessä yleensä viidennellä ja kymmenennellä tapaamiskerralla.</p>	
Parityöskentely		
Toiminnan ohjaus ja tuki	<p>Kunnan työntekijä on paikalla jokaisella tapaamiskerralla parien tukena. Hän kirjaa osallistujat ja huolehtii välipalojen tarjoamisesta osallistujille.</p> <p>Ryhmä auttaa tarvittaessa toinen toistaan tehtävissä. Kunnan työntekijä sopii henkilökohtaiseen työnohjaustapaamisen lukiolaisten kanssa vähintään kerran, mutta tarvittaessa useammin.</p>	<p><u>Osallistujien seurantataulukko</u></p>
Toukokuu	<p>Lukiolaiset saavat todistuksen suorittamastaan vapaaehtoistyöstä.</p> <p>Osallistujat arvioivat ZempPari-toiminnan vaikuttavuutta.</p>	<p><u>Todistus vapaaehtoistyöstä</u></p>
Päätäminen ja arviointi		<p><u>Toiminnan arviointilomake osallistujille</u></p>